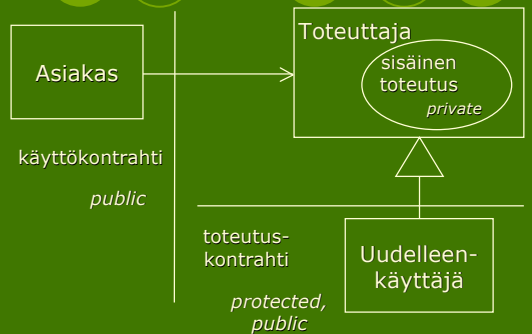

5. Periytyminen mekanismina

1. Alityypitys, periytyminen ja polymorfismi
2. Dynaaminen sidonta
3. Määrittelyn erottaminen toteutuksesta
4. Rutiinin korvaus ja ylikuormitus
5. Luokkahierarkia
6. Esimerkkejä
7. Periytyksen käyttö eri tilanteisiin

Periytyminen

Alityypitys ja periytyminen

- Liskovin korvausperiaate: alityypit käyttäytyvät siten kuin niiden ylityyppien määrittelyt ilmaisevat
- Oikeaoppinen tyyppiteorian käyttö
  - periytyjä on perimänsä luokan alityyppi
  - periytyjä noudattaa perimänsä luokan operaatioiden määrittelyjä

Polymorfismi

- Tunnisten kyky viitata moneen erityyppiseen olioon

Henkilö yksilö;
 Työntekijä duunari;
 duunari = new Työntekijä("B. Virtanen");
 yksilö = duunari;

Sidonta

- Luokka **A** ja sen perijä **B** antavat eri toteutuksen rutiinille **f**,
- Luokan **A** asiakas kutsuu rutiinia käyttäen muuttujaa **x**, johon liittyy polymorfisesti luokan **B** olio
  - ts. **A** `x = new B(); x.f();`
- Mitä tapahtuu?

Vaihtoehto 1: Staattinen sidonta

- Valintapäätös tehdään käännoaikana
  - kääntäjä ei voi tietää muuttujan **x** dynaamista tyyppiä
  - `x.f()` kutsuu luokan **A** rutiinia
- Oletus mm. C++:ssa (ohjelmoijan muutettavissa)
- Javassa staattisesti sidotaan
  - jäsenmuuttujat
  - static-luokkametodit
  - final-rutiinit
  - private-rutiinit

Vaihtoehto 2: Dynaaminen sidonta

- Valintapäätös tehdään ajoaikana
  - rutiini *f* valitaan muuttujaan *x* sillä hetkellä liitetyn olion tyyppiin mukaan
  - *x.f()* kutsuu luokan *B* rutiinia
- Oletussidonta Javassa
  - ei ohjelmoijan muutettavissa

Staattinen ja dynaaminen tyyppi 1(3)

- Staattinen tyyppi
  - ilmaistaan muuttujan esittelyssä
  - pysyy muuttumattomana
- Dynaaminen tyyppi
  - määräytyy sen mukaan minkälaiseen olioon muuttuja kullakin hetkellä viittaa

Staattinen ja dynaaminen tyyppi 2(3)

```
Henkilö yksilö = new
    Työntekijä("Lennart Nilkén");
Työntekijä duunari = new
    Työntekijä("B. Virtanen");
```

- Dynaaminen tyyppijoukko
  - staattisen tyyppiin ja sen alityyppien muodostama joukko
  - sopivat yhteen staattisen tyyppiin kanssa

Staattinen ja dynaaminen tyyppi 3(3)

- Mahdottomia asetuksia kun **Henkilö** yksilö ja **Työntekijä** duunari
  - duunari = yksilö;
  - yksilö = duunari;
  - ansio = yksilö.annaPalkka();
- Yleistulkinta (*upcasting*)
  - yksilö = duunari;
- Erikoistulkinta (*downcasting*)
  - duunari = (Työntekijä)yksilö;

Luokkatyypit

- Rajapintaluokka (*interface*)
- Abstrakti luokka (*abstract class*)
- Konkreetti luokka (*concrete class*)

Rajapintaluokka

- Luokkamäärittely: *interface*
- Ei sisällä rutiinitoteutuksia
- Kaikki piirteet ovat tyyppiltään
  - public
  - abstract
- Määrittelee roolin toteuttajille

Rajapintaesimerkki

```
public interface Kirjoittava {
    public void kirjoita(Asiakirja a);
}

public interface Lukeva {
    public void lue(Asiakirja a);
}

public interface Poliisi extends Lukeva, Kirjoittava {
    public void sakota(Henkilö h, double summa);
    public void pidätä(Henkilö h);
}

public class Harjunpää implements Poliisi { /* ... */ }
```

Abstrakti luokka

- Luokkamäärittely: `abstract class`
- Voi sisältää sekä abstrakteja että konkreetteja rutiineja
- Ei voida konstruoida!
- Voi silti toteuttaa konstruktorin periytymistä varten
- Esimerkki: [RajoitettuPino](#)

Konkreetti luokka

- Luokkamäärittely: `class`
- Kaikki piirteet on määritelty
- Voidaan konstruoida

Rutiinien korvaus ja ylikuormitus

Ta	paluutyyppi	nimi	(argumentit)	poikkeukset
↑	↑			↑
Tb	paluutyyppi	nimi	(argumentit)	poikkeukset
↑	⋈		⋈	⋈
Tb	paluutyyppi	nimi	(argumentit)	poikkeukset